

Yerel Yönetimlerde Rekreasyon Uygulamaları: Konya Örneği

Murat KOÇYİĞİT, Mustafa YILDIZ

Necmettin Erbakan Üniversitesi Turizm Fakültesi Karatay/KONYA/TÜRKİYE
mkocyigit@konya.edu.tr

Özet

Büyükşehirlerdeki nüfus artışı, kalabalık ve şehirleşme olguları, aynı zamanda insanların beklentilerinde değişikliklere neden oluyor. Büyükşehirde yaşayan ve anakent kültürünü soluyan her insan teknolojik gelişmelerden, mimarinin son gelişimine, ulaşımındaki kolaylıktan yaşam standardının yükseltilmesine kadar giderek artan taleplerinin yanı sıra daha yeşil, daha sağlıklı bir şehir ortamına sahip olmayı arzu etmektedirler. Şehir merkezlerine inşa edilen alışveriş merkezlerinden, sinema salonlarına, tiyatro binalarına ve eğlence merkezlerinin yanı sıra çocuk oyun sahaları, yürüyüş ve koşu yolları, piknik alanları, parklar ve yeşil alanlarda insanlar, dinlenip eğlenceli aktivitelerle hayatlarını daha eğlenceli ve sağlıklı yaşamak istemektedirler. İnsanlar, böyle merkezlere ve rekreasyon alanlarına uzun süreli, saatler süren yolculuklarla değil, hemen ulaşabilmek istiyor. Evine, işyerine yakın olmasını arzu ediyor. Bir parka, rekreasyon alanına, piknik alanına kısa süreli de olsa uğrayıp, balık tutmak, günün stresini atmak, hava almak, dinlenmek istiyor. İnsanlar rekreasyon alanlarının evlerine, çocuklarının okuluna, kreşine yakın olmasını istiyor. Konya’da sosyal etkinlik alanları artmaya devam ederken, artık vatandaşlara tüm bu imkanları sunabilecek büyük rekreasyon alanları, parklar, yeşil alanlar oluşturulmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın amacı, Konya Büyükşehir Belediyesi’nin yapmış olduğu rekreasyon uygulamalarını incelemek, rekreasyon ile ilgili tesisleri ve uygulama biçimlerini araştırarak, diğer Büyükşehirlerdeki rekreasyon uygulamaları için örnek olacak bir çalışmanın alt yapısını oluşturmaktır. Çalışmada, Konya Büyükşehir Belediyesi’nin yapmış olduğu halihazırdaki rekreasyon alanları incelenmiş ve rekreasyon alanlarının potansiyeli araştırılmıştır. Araştırmanın verileri gözlem ve verilere uygulanan içerik analizi yöntemi ile elde edilmiştir. Araştırmanın bulgularına göre, Konya Büyükşehir Belediyesi’nin yapmış olduğu rekreasyon alanlarının insanların sosyal ve spor etkinliklerine olumlu yönde bir katkısının olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, yerel yönetimin çalışmalarının bu tür rekreasyon alanlarını daha da artırmaya yönelik olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: rekreasyon, yerel yönetimler, Konya

The Recreation Applications in Local Administrations: The Sample of Konya City

Murat KOÇYİĞİT, Mustafa YILDIZ

Necmettin Erbakan University, Faculty of Tourism, Konya / TURKEY

mkocyigit@konya.edu.tr

Abstract

The population increase in the big cities, the crowd and urbanization phenomenon's cause changes in expectations of people as well. Anyone who lives in the big city and feels the atmosphere of metropolis culture, are desiring to have a healthier and greener city atmosphere alongside with their increasing demands from technological developments, and ease in the transportation to increase in the living standards. They want to live with much amusement with joyful activities and healthier, through the shopping malls constructed at the city centers, movie houses and amusement centers and also playgrounds, walking trails and runways, parks and green fields for people to relax. People want to reach such centers and recreational fields not with long time, hour long voyages but immediately. They desire it to be close to his house, workplace. He wants to stop by a park, a recreational ground, picnic area even for a short time, to fish, blow off the daily steam, refresh, and relax. People want the recreational grounds to be close to their houses, nursery, and school of their children. While the social activity grounds continues to increase in Konya, now big recreational grounds, parks, green grounds are being formed that can offer all those means to citizens. In this context the aim of the working is, to examine the recreational applications made by Konya Metropolitan Municipality, by researching the facilities and application methods related with the recreation, to form the infrastructure of a study that can be model for the recreational applications in other Metropolis. In the study, the current recreational grounds constructed by the Konya Metropolitan Municipality have been examined and potential of the recreation areas has been investigated. The data of the research have been acquired through the context analysis method applied to observation and data. According to the findings of the research, the recreation areas constructed by Konya Metropolitan Municipality have been found to have contributed the social and sportive activities of people positively. Also, it has been designated that the local administration studies have been oriented to increase those kind of recreation areas even more.

Key Words: recreation, local administrations, Konya

Giriş

Gelişen ve değişen toplum içerisinde, sadece verimli ve çok çalışan insan, bütünüyle refaha ve huzura kavuşmamaktadır. Disiplinli, kalıplaşmış ve monoton bir çalışma düzeni; yabancılaşma, işe uyumsuzluk, manevi tatminsizlik gibi kişisel ve toplumsal birçok sorunun kaynağını oluşturmuştur. Bu sorunların çözümlerine yönelik tepki, sadece dinlenme ve yeniden işe dönme anlayışından uzak, eğlenme ve diğer moral etkinliklerinin de içinde yer alacağı, işten arta kalan boş zamanın arttırılması ve değerlendirilmesi şeklinde bir anlayışın doğmasıyla kendini göstermiştir.

Boş zamanları değerlendirme kavramını rekreasyon olgusuyla tanımlayan bilim, insanın alışılmış hayatın dışına çıkarak, insanın dinlenmesini, eğlenmesini, işteki verimliliğinin artmasını sağlayarak mutlu olmasına imkân vermiştir (Karaküçük, 1997).

İnsan, saatler süren tekrarlayıcı bir işe uygun, bir makine değildir. Enerjilerini mekanik olarak yaratıcı olmayan bir şekilde kullanan insanlar için rekreasyon kesin olarak gereklidir (Curtis, 1979).

Rekreasyon kavramı gelişmiş ülkelerde çok sayıda rekreasyon alanları ve gelişmiş faaliyetlerle uygulanmaktadır. Rekreasyon, stres ve olumsuz çevresel etkilerden tehlikeye giren ve beden-ruh sağlığını tekrar elde etmek, korumak ve aynı zamanda zevk ve haz almak amacıyla yaptığı, zorunlu ihtiyaçlar dışında kalan zamanda bağımsız olarak boş zaman içinde gönüllü olarak yaptığı etkinliklerdir.

Rekreasyonel faaliyetler, bireye kişisel ve toplumsal özellikler kazandırırken, aynı zamanda da fiziksel gelişme, sağlıklı olma ve boş zamanları en iyi şekilde değerlendirme fırsatı da vermektedir.

Rekreasyon etkinlik alanları, boş zamanın şekline, süresine, katılımın tarzına, iklim, ekonomik, coğrafi durumlar ile toplum kültürüne göre farklılıklar ya da çeşitlilikler gösterebilmektedir. Bu faktörlere ülkenin sanayileşmiş yapısını ve politikalarını da eklemek mümkündür. Zira ülkelerin gelişmişlik düzeyleri boş zamanla ilgili anlayış ve uygulamalarda değişiklik yaratmaktadır. Ülkeler gelişme ya da zenginlikleri ile orantılı olarak boş zaman imkânlarına sahip olabilmektedir.

Yerel Yönetimler, kamuoyuna yönelik rekreasyon hizmetlerinin planlanmasına ve uygulanmasına, insanların yaşam kalitesini artırmaya yönelik çalışmalara hız vermeye başlamışlardır. Özellikle büyükşehirlerdeki yerel yönetimler, insanlara boş zamanlarını verimli hale dönüştürme fırsatı veren rekreasyon kavramını öğretmekte, onları iş, yaşam ve geçim sıkıntısından bir parçada olsa uzaklaştırmaya çalışmakta ve yaşam kalitesini artırmayı hedeflemektedir. Bu amaçlar doğrultusunda yerel yönetimler; sportif faaliyetler, eğlendirici oyunlar, eğitici ve bilgiye dayanan çeşitli oyun ve aktivite seçenekleri ile bu etkinlikleri en verimli şekilde uygulayabilecekleri rekreasyon alanlarını kamuoyunun hizmetine sunmaya devam etmektedirler.

Rekreasyon Kavramı

İnsanın, yoğun çalışma yükü, alışılmış hayat tarzı veya olumsuz çevresel etkilerden tehlikeye giren veya olumsuz etkilenen bedeni ve ruhi sağlığını tekrar elde etmek korumak veya devam ettirmek aynı zamanda zevk ve haz almak amacıyla, kişisel doyum sağlayacak, tamamen çalışma ve zorunlu ihtiyaçlar için ayrılan zaman dışında kalan bağımsız ve bağlantısız boş

zaman içinde, isteğe bağlı ve gönüllü olarak ferdi veya grup içinde seçerek yaptığı etkinliklere rekreasyon denir (Karaküçük, 1997).

Rekreasyon, yenilenme, yeniden yaratılma veya yeniden yapılanma anlamına gelen Latince *recreatio* kelimesinden gelmektedir. Türkçe karşılığı yaygın bir şekilde boş zamanları değerlendirme olarak kullanılmaktadır. Bu ise, bireylerin ya da toplumsal kümelerin boş zamanlarında gönüllü olarak yaptıkları dinlendirici ve eğlendirici etkinlikler anlamını taşımaktadır (Ozankaya, 1980).

Modern anlamda bir sosyal kurum, bilgiler topluluğu ve profesyonel bir çalışma alanı olarak rekreasyon; işten bağımsız, kendi içinde değerli olan, kişinin pek çok önemli ihtiyacını karşılayan, dolu ve mutlu bir yaşam aracıdır. Bu yaklaşımla rekreasyon, en yaygın olarak, insanların gönüllü olarak boş zamanlarında katıldıkları ve kişisel olarak doyum sağladıkları aktiviteler olarak tanımlanabilir (Edginton vd., 1999).

Genel anlamda rekreasyon, insanların boş zamanlarında eğlence ve tatmin dürtüleri ile gönüllü olarak etkinliklere katılımı olarak açıklanmaktadır (Sağcan, 1986).

Çok sayıda insan müzik, drama, el sanatları, fiziksel uygunluk, suda egzersiz, doğa, açık hava ve diğer kültürel ve sosyal etkinliklere katılma arzusu içerisindeyler (Mobley, 2006).

Günümüzde mutlu, sağlıklı ve çağdaş insan, rekreasyonla uğraşan insandır (Bucher ve Bucher, 1974).

Rekreasyon kavramının daha geniş açıklanabilmesi için şu tanımlayıcı ifadeler kullanılmaktadır (Bucher, 1972):

- Rekreasyon, boş zamanda yapılır. İş değildir. Kar gayesi taşımaz.
- Rekreasyonda kişi; gönüllü olarak ve tamamen kendi arzusu ile etkinliklerde bulunur.
- Rekreasyon faaliyetleri, katılana zevk veren, mutlu eden ve neşelendiren bir tarzda olur.
- Rekreasyon faaliyeti, kişisel ve toplumsal fayda sağlar.
- Toplumsal değerlere aykırı değildir. Yemek yemek, uyumak gibi hayati önem taşımaz.

Rekreasyon Özellikleri

Rekreasyon, anlam, içerik, kapsam yönünden değişik özellikler meydana getirmektedir. Ancak, rekreasyonun birçok araştırmacı tarafında kabul edilen bazı temel özelliklerinden bahsetmek mümkündür. Bunlar rekreasyonu, diğer faaliyetlerden ve kavramlardan ayıran temel özelliklerdir.

Buna göre rekreasyonun temel özelliklerini şunlar oluşturmaktadır (Sağcan, 1986; Küçüktopuzlu, 1987; Tezcan, 1994).

- Rekreasyon faaliyetlerinin seçimi gönüllü olmalıdır.
- Faaliyetlere devam ve iştirak etme zorunluluğu bulunmamalıdır.
- Rekreasyon, boş zamanda yapılır.
- Her yaştaki ve cinsteki insanların faaliyetlere katılımlarına imkân verir.
- Rekreasyon faaliyetlerinde inisiyatif kişinin kendisine bırakılmalıdır.

- Rekreasyonel faaliyetler, her türlü açık veya kapalı alanlar ile her mevsim ve iklim şartlarında uygulanabilmektedir.
- Rekreasyon bir faaliyeti gerektirir.
- Rekreasyon çok çeşitli faaliyetler içerir.
- Rekreasyon haz ve neşe sağlayan bir faaliyettir.
- Rekreasyon evrensel olarak uygulanmaktadır.
- Rekreasyon, kişinin kendisini ifade edebilme ve yaratıcı olabilmesine imkân sağlayıcı faaliyetler içermelidir.
- Rekreasyonun her kişiye göre bir amacı vardır.
- Rekreasyonel faaliyetlerin katılımcıya kişisel ve toplumsal özellikler kazandırması beklenir.
- Rekreasyon, toplumun geleneklerine, törelerine, ahlaki ve manevi değerlerine uygun olmalı ve sosyal değerlere ters düşmemelidir.
- Rekreasyon, bir faaliyet yapılırken, ikinci veya daha fazla faaliyetlerde de ilgi duyma veya gerçekleştirme imkânı verir.
- Rekreasyon etkinlikleri, rekreasyonistler tarafından üstlenilir.
- Rekreasyon eylemi, planlı veya plansız, beceri sahibi kişilerle veya beceri sahibi olmayan kişilerle ya da organize veya organize olmamış mekânlarda yapılabilmektedir.
- Rekreasyon, rekreatif etkinliklere katılma sonucu ortaya çıkan bir deneyimdir.

Rekreasyona Duyulan İhtiyacın Nedenleri

Rekreasyon faaliyetleri, birçok ülkede büyük reklâm kampanyaları ile çok ilerleme kaydetmiştir. Fiziksel, psikolojik ve sosyal yararlar rekreasyona duyulan ihtiyacın potansiyelini arttırmıştır (Alexandris, 1998).

Rekreasyon faaliyetleri, sosyal konularla paralel olarak da değişik ihtiyaç düzeyleri gösterir (McMeeking ve Purkayastha, 1995).

Rekreasyona duyulan ihtiyaç, rekreasyon faaliyetlerinin kişisel ve toplumsal olarak sağladığı faydalardan ileri gelmektedir (Karaküçük, 1997).

A. Kişisel Yönden Rekreasyona Duyulan İhtiyacın Nedenleri

- Fiziki Sağlık Gelişimi Yaratır
- Ruh Sağlığı Kazandırır
- İnsanı Sosyalleştirir
- Kişisel Beceri ve Yeteneğin Gelişmesini Sağlar
- Yaratıcı Gücü Geliştirir

- Çalışma Başarısı ve İş Verimini Arttırır
- Ekonomik Hareketi Geliştirir
- İnsanı Mutlu Eder

B. Toplumsal Yönden Rekreyasyona Duyulan İhtiyacın Nedenleri

- Toplumsal Dayanışma ve Bütünleşmeyi Sağlar
- Demokratik Toplumun Yaratılmasına İmkân Sağlar

Rekreasyon Eğitiminin Önemi

Rekreasyon, insanların mutlu sağlıklı ve hayattan zevk alarak yaşamalarını sağlayan modern teknolojinin ve şehirleşmenin ortaya çıkarttığı kalabalık ve diğer sorunların yarattığı, bedensel ve ruhsal çöküntülerini ortadan kaldıracak önemli bir eğitim konusudur.

Boş zamanın bireysel ve toplumsal yararlar sağlamak bakımından olumlu değerlendirilmesinin yolu, ancak rekreasyon eğitiminden geçmektedir. Rekreasyon eğitimi kişilere boş zamanlarını yapıcı şekilde kullanmalarını öğretmeyi amaçlar. Bunun sonucunda da rekreasyon etkinliklerinin dikkatlice seçimi sağlanır (Bucher, 1972).

Rekreasyon eğitiminde, birey ve topluma sağladığı faydalar arasında;

- Bireye kendini ifade etme imkânı verir
- Yaratıcılığı artırır
- Kişilere yeni tecrübeler sağlar
- Arkadaşlık ilişkisi kurulmasını sağlar ve toplumsal çevreyi genişletir
- Mutlu ve sağlıklı bireyler oluşturmayı sağlar
- Üretkenliği artırır
- Bireylerin ruh sağlığını gelişmesini ve düzenlenmesini sağlar.
- Hayat seviyesinin yükselmesinde katkıda bulunur (Gökmen, 1985).

Yerel Yönetimlerde Rekreasyon Alanları

Rekreasyon etkinlik alanları, boş zamanın şekline, süresine, katılımın tarzına, iklim, ekonomik, coğrafi durumlar ile toplum kültürüne göre farklılıklar ya da çeşitlilikler gösterebilmektedir. Bu faktörlere ülkenin sanayileşmiş yapısını ve politikalarını da eklemek mümkündür. Zira ülkelerin gelişmişlik düzeyleri boş zamanla ilgili anlayış ve uygulamalarda değişiklik yaratmaktadır. Ülkeler gelişme ya da zenginlikleri ile orantılı olarak boş zaman imkânlarına sahip olabilmektedir. Kişilerin faaliyet seçimlerinde ise, yaşanan çevre, bu çevrede var olan imkânlar, ailenin sosyo-ekonomik düzeyi, yörenin gelenek ve görenekleri, yaş ve cinsiyet gibi kişilik özellikleri ile arkadaş çevreleri etkili olabilmektedir. Örneğin; değişik yaş grupları arasındaki aktivite programları, orta yaş üstü bireyleri fiziksel aktivite

için desteklemenin tek yoludur. Bu programlarla, öğrencilerin, yetişkinlerin, akademik birimlerin ve yerel halkın arasındaki birlikte hareketlilik gelişir (Harper, 1999).

Rekreasyon etkinlik alanları, çok çeşitli etkinliklerle gruplandırılarak açıklanmaktadır. Bucher, rekreatif etkinlik alanlarını şöyle belirtmektedir (Bucher, 1972).

* Müzik uğraşları: Enstrümantal müzik çalışmaları, Orkestra çalışmaları, Koro toplulukları, Oda müziği çalışmaları vb.

* Dans faaliyetleri: Folklorik danslar, Sosyal danslar, Modern danslar, Balo etkinlikleri.

* Sanat ve küçük el becerileri: Plastik sanatlar, Deri işleri, Grafik sanatları, Seramik, Maden işleri, Fotoğrafçılık, Sanatsal yazılar, Dikiş ve nakış.

* Spor ve oyun: Okçuluk, Badminton, Masa tenisi, Tenis, Top oyunları, Eskrim, Golf, Eğitsel oyunlar.

* Sahne çalışmaları: Oyunlar, Festivaller, Kulüp etkinlikleri.

* Açık hava etkinlikleri: Kamplar, Piknik, Balıkçılık, Kamp ateşi ve eğlenceler, Kano, Doğayı koruma etkinlikleri.

* Çeşitli etkinlikler: Bahçe işleri ve çiçekçilik, Tartışma ve forum, Kâğıt oyunları ve zihinsel oyunlar, Hobi kulüpleri.

Yöntem

Rekreasyon alanlarında rekreatif faaliyetlere katılan bireylerin tamamının, katılmayanlara oranla fiziksel bakımdan sağlıklı ve sağlam oldukları geniş ölçüde kabul edilen bir gerçektir. Yerel yönetimlerin, rekreasyon alanlarını artırarak rekreatif faaliyetlere ve yaşam boyu spor, kitle sporu, herkes için spor veya sağlıklı yaşam için spor gibi parolalarla o şehirde yaşayan insanların boş zamanlarını sporla değerlendirmeyi özendirerek faaliyetlere önem vermesi, spora ve diğer rekreatif faaliyetlere olan eğilimi arttırmaktadır.

Bu çalışmada, sahip olduğu tarihi, kültürel, turistik değerleri dikkate alınarak Konya araştırma alanı olarak seçilmiştir. Bu bağlamda çalışmanın amacı, Konya Büyükşehir Belediyesi'nin yapmış olduğu rekreasyon uygulamalarını incelemek, rekreasyon ile ilgili tesisleri ve uygulama biçimlerini araştırarak, diğer Büyükşehirlerdeki rekreasyon uygulamaları için örnek olacak bir çalışmanın alt yapısını oluşturmaktır. Çalışmada, Konya Büyükşehir Belediyesi'nin yapmış olduğu halihazırdaki rekreasyon alanları incelenmiş ve rekreasyon alanlarının potansiyeli araştırılmıştır. Araştırmanın verileri gözlem ve verilere uygulanan içerik analizi yöntemi ile elde edilmiştir.

Araştırma Soruları

Yerel Yönetimlerde Rekreasyon Uygulamaları: Konya Örneği başlığı ile yapılan bu çalışmada; Konya Büyükşehir Belediyesi'nin rekreasyon uygulamaları, rekreatif etkinlik ve organizasyonları, analizine yönelik aşağıdaki araştırma sorularına cevap aranmıştır.

Konya'daki rekreasyon alanları ve uygulamaları ne tür özelliklere sahiptir?

Konya'daki rekreasyon alanları ve rekreasyon hizmetleri halk için yeterli midir?

Konya'daki rekreasyon alanlarının ve organizasyonlarının, kente katkıları nelerdir?

Konya'daki rekreasyon alanlarının ve rekreatif faaliyetlerinin bölge turizmine bir katkısı var mıdır?

Araştırma bulguları

Yerel yönetimler, o şehirde yaşayan tüm vatandaşların sağlık, huzur, güven, eğitim ve yaşam kalitelerinin gelişiminde önemli sorumluluklara sahiptir. Bireyler; iş, okul ve yaşamlarını devam ettirmek için gerekli olan zamanın dışında, önemli süreleri içeren planlanmamış zamana sahiptirler. Tam anlamıyla dengeli ve verimli bir yaşam tarzı; zevkli, yaratıcı ve anlamlı rekreasyon ve serbest zaman deneyimlerini içermelidir. Diğer taraftan, geniş sayılabilecek bir kesim (yaş ve fiziksel yetersizlikler nedeniyle) bu aktivitelerle ilgilenememekte veya bu aktivitelere katılamamaktadır. Dolayısıyla, çağdaş bir toplumda yerel yönetimler, o şehirde yaşayan tüm bireylerin yaşam kalitelerini geliştirmek için çaba sarf etmelidir. Şehirde yaşayan insanlar açısından, serbest zaman etkinliklerini gerçekleştirebilecekleri Rekreasyon alanlarının, parkların ve serbest zaman hizmetlerinin önemi daha da artmaktadır (Mobley, 2006).

Bu doğrultuda, bu çalışmada Konya Büyükşehir Belediyesi'nin yapmış olduğu mevcut rekreasyon alanlarının sayısı, rekreasyonel durumu ve rekreasyonel potansiyeli ortaya konmuştur. Konya'da nüfus artış hızı da dikkate alındığında insanların serbest zamanlarını değerlendirebilecekleri alanların sayısı her geçen gün artmaktadır. Rekreasyon alanları, parklar ve yeşil alanlar sadece şehir merkezinde değil çevre ilçe merkezlerinde de oluşturulmaktadır. Konya'nın tarihi ve turistik değeri de göz önüne alındığında rekreasyon alanlarının çekiciliği de turizm açısından önemli bir potansiyeli bünyesinde barındırmaktadır. Konya'da kişi başına düşen yeşil alan miktarı 48 metrekaredir. Son dönemlerde yapılan büyük parklar ve rekreasyon alanları ile insanların sosyal yönden eğlenceli vakit geçirmeleri sağlanmaktadır.

Konya Büyükşehir Belediyesi'nin yapımını gerçekleştirerek halkın hizmetine sunduğu dev rekreasyon ve park alanları; Karaaslan Hadimi Park ve Rekreasyon Alanı, Birlik Parkı ve Rekreasyon Alanı, Kozağaç Parkı ve Rekreasyon Alanı, Alaeddin Tepesi Rekreasyon Alanı, Olimpiyat Parkı ve Rekreasyon Alanı, Karatay Adalet Parkı ve Rekreasyon Alanı, 80 Binde Devr-i Âlem Parkı ve Rekreasyon Alanı, Yazır Huzur Bahçeleri ve Rekreasyon Alanı, Kayacık Huzur Bahçeleri ve Rekreasyon Alanıdır (<http://www.konya.bel.tr/>).

Konya'da bir tane de yapımı devam eden çok büyük bir rekreasyon alanı bulunmaktadır. Bu da; Akyokuş Doğa Parkı ve Rekreasyon Alanı'dır. (<http://www.konya.bel.tr/>).

Bu rekreasyon alanlarının ve parkların kullanım alanlarını ve halka sağladığı imkanları daha detaylı bir şekilde açıklayacak olursak; (<http://www.konya.bel.tr/>)

1-Karaaslan Hadimi Park ve Rekreasyon Alanı

Karaaslan Hadimi Park, 186 bin metrekarelik kullanım alanına sahiptir. Geniş piknik alanlarının yanında, 7 bin metrekarelik gölet ve havuz grupları, 15 bin metrekarelik meyve bahçesi, atlı binicilik tesisi, kapalı oturma alanları, lunapark, çocuk oyun grupları, basketbol sahaları, tenis kortu ve sergi alanları bu rekreasyon alanı içerisinde bulunmaktadır. Ayrıca bu parkın önemli bir özelliği de engellilerin kullanımına uygun olarak yapılmasıdır.

2-Birlik Parkı ve Rekreasyon Alanı

Birlik Parkı, 64 bin metrekare alanı, muhtelif türde bin 500 ağaç ve süs bitkisi, 3 adet kaya bahçesi, 1 adet çocuk oyun alanı, 60 adet piknik masası, 18 adet mangal yeri, otoparkı ve Birlik Şelalesi ile büyük bir rekreasyon ve park alanıdır. Bu parkın, 58 bin metrekaresi yeşil alan, 410 metrekaresi basketbol sahası, 108 metrekaresi voleybol sahası, 1.155 metrekaresi futbol sahası, 120 metrekaresi sosyal tesis, 94 metrekaresi de çocuk oyun alanıdır. Birlik Parkı ve Rekreasyon alanı, Konya-Ankara karayolunun 20. kilometresinde yer almaktadır. Konya'da yaşayan insanların serbest/boş zamanlarını geçirdiği kentin önemli rekreasyon alanlarından biridir.

3-Kozağaç Parkı ve Rekreasyon Alanı

Kozağaç Parkı ve Rekreasyon Alanı 104 bin metrekarelik alana sahiptir. Yeni Antalya Çevre Yolu 10.km'de yer almaktadır. Sosyal Faaliyet ve Eğlence Alanları ile Konya'nın en büyük Rekreasyon Alanlarından biridir. Piknik, mangal, otopark, fitness ve diğer sporlar, basketbol ve futbol, kayıkla gölet turu, çocuklar için akülü araba, çarpışan araba, dönme dolap, trambolin, gondol, bisiklet turu, dinlenme ve yürüyüş yollarının olduğu önemli bir rekreasyon alanıdır. Bu Park ve Rekreasyon alanı içerisinde, çınar, akçaağaç, top akasya, ıhlamur, ladin, sedir, leylandi, karaçam, akkavak, dişbudak, mazi, atkestanesi, berberis, altınçanak, gül, ardıç, ateş dikeni, cotanaster, kızılıçık, yıldız çiçeği ve daha birçok bitkinin çeşitli türlerini barındırmaktadır. Kozağaç Parkı ve Rekreasyon Alanında bulunan donatı elemanları ise şöyledir: Toplam alan:104.000 m²; Yeşil alan: 70.000 m²; Sert zemin:20.000 m²; Toplam ağaç ve süs bitkisi:5189 adet (11.000 adet çalı mevcut); Kamelya: 36 adet; Tatlı su çeşmesi:4 adet; Filtreli mangallı: 36 adet; Fitness spor aleti: 24 adet; Spor sahası: 1adet; Çocuk oyun alanı:1 adet; Tuvalet: 3 adet(34 adet kabinli); Hayvan barınağı: 1 adet(10 tavşan,45 tavuk,10 horoz, 35 güvercin, 2 sülün vb.); Kafeterya: 2 adet; Cami: 1 adet; Otopark: 500 m²(2 adet); idari bina: 2 adet; Kuşçu kahvesi binası: 234 m²; Mini futbol sahası: 1 adet; Voleybol sahası: 1 adet; Basketbol sahası:1 adet; Satranç oyun alanı: 1 adet; Yüksek aydınlatma: 4 adet; Güneş enerjili aydınlatma elemanları:12 adet; Havuz çevresi aydınlatma elemanları: 46 adet; Havuz büyüklüğü:10.000 m² (2 adet); Satış büfesi: 3 adet; Yıldız çiçeği bahçesi:1600 m²; Çöp kutusu: 60 adet; Çöp konteyneri:73 adet; Piknik masası:36 adet; Bank: 42 adet; Yaban koyunu takım:1 adet; Lunapark:1 adet (trambolin vb. oyun alanları).

4-Alaeddin Tepesi Rekreasyon Alanı

Konya'nın tam merkezinde yer alan tepelik ve rekreasyon alanı 450 x 350 metre boyunda olup, 20 metre yüksekliğinde olan bir tepedir. 3000 kişilik Selçuklu Devleti'nden kalma tarihi Alaeddin Keykubat Camii, Düğün salonu, çay bahçesi/ Kafe, çocuk parkları, binlerce ağaç, hediyelik eşya dükkânları, ordu evi, oto park bulunmaktadır. Şehrin merkezinde bulunan Alaeddin Tepesi alelade bir toprak yığını olmayıp bir iskân yeri (Hüyük) olduğu, bu iskânın Bakır Devrine kadar ulaştığı arkeolojik araştırmalar neticesinde anlaşılmıştır. Dünyanın en büyük göbeği olma unvanına da sahip olan Alaeddin Tepesi, belediye tarafından ağaçlandırılmış, çay bahçeleri ile birlikte şehre bir mesire ve rekreasyon alanı olarak kazandırılmıştır.

5-Olimpiyat Parkı ve Rekreasyon Alanı

Olimpiyat Parkı ve Rekreasyon Alanı 162 Bin metrekarelik alanı ile Konya'nın en büyük Rekreasyon alanlarından biridir. 100 bin metrekare çim alanının haricinde Osmanlı Bahçesi, Uzakdoğu Bahçesi, Batı Bahçesi ve Çocuk Oyun Bahçeleri, Gokart Pisti, Otopark, müzikle hareket eden ışıklı havuzlar bu alanda yer almaktadır. Ayrıca birçok aktivitenin yer aldığı Olimpiyat Parkı ve Rekreasyon Alanında vatandaşların bir taraftan ata binebileceklerini, bir taraftan bisikletleri ile gezinti yaparak yürüyüş yapabileceklerini alanlarda mevcuttur.

6-Karatay Adalet Parkı ve Rekreasyon Alanı

Karatay İlçesinde Akabe Mahallesi'nde 102 bin metrekarelik alanda yer alan Adalet Parkı ve Rekreasyon Alanında, 192 türde 21 bin bitki yer almaktadır. Ayrıca alanda Boğaz Köprüsü ile Mevlana Müzesi'nin minyatürü de bulunmaktadır. 90 metre uzunluğundaki minyatür Boğaz Köprüsü ile Mevlana Müzesi'nin yeşil kubbesinin kullanıldığı mescit yan yana bulunmaktadır. Parkta, kayıkla gezinti yapılabilecek 4 bin 600 metrekare gölet, 713 metrekarelik şelale restoran, 93 metrekare şelale, yürüme yolları, spor alanları, aydınlatma armatürleri, 150 kameriye bulunmaktadır. Park ve Rekreasyon alanında 191 türde 21 bin adet bitki dikilmiş, süs amaçlı suyla çalışan un değirmeni de yer almaktadır.

7-80 Binde Devr-i Âlem Parkı ve Rekreasyon Alanı

80 Binde Devri Âlem Parkı ve Rekreasyon Alanı; 80 bin metrekarelik alandan ve 3 bölümden oluşuyor. Birinci bölüm masal kahramanlarının olduğu Pamuk Şekeri Parkı'dır. İkinci kısım ise atalarımızın tarihi ve kültürel mirasını yansıtan 120 adet minyatürden oluşan Cihan-ı Türk Parkı'dır. 3'üncü bölüm ise 50 adet dinazor maketinin yer aldığı T-Reks Parkı'dır. Konya turizmine büyük katkı sağlayacak olan 80 Binde Devr-i Alem Parkı ve Rekreasyon Alanı mevcut park ve rekreasyon alanlarından çok farklıdır. 80 Binde Devr-i Alem Parkı ve Rekreasyon Alanı Projesine, Ankara'da düzenlenen "Yaşanabilir ve Estetik Şehirler Proje Yarışması'nda da 1'lik ödülü alan projenin ismi de kamuoyunda gerçekleştirilen bir yarışma ile belirlenmiştir.

8-Yazır Huzur Bahçeleri ve Rekreasyon Alanı

Yazır Huzur Bahçeleri Yazır Mahallesi içerisinde değerlendirilmekte olup Toplam Alanı; 24 bin metrekaredir. Yazır Huzur Bahçeleri, 7.000 metrekarelik bir Rekreaktif alandan ve 942 adet parselden oluşmaktadır. Ayrıca parsellerin yanında 6 adet toplam alanı ile 3 bin metrekarelik yeşil alanı da mevcuttur. Alanın içerisinde aydınlatma sistemi ve sesli anons sistemi de yer almaktadır. Ayrıca Rekreasyon Alanı içerisinde bağımsız su şebekesi ve ahşap kulübeler bulunmaktadır. Bahçeler içerisinde sebze, meyve yetiştiriciliği vb. tarımsal faaliyetlerde sadece organik tarım metotlarına uygun üretim yapılmaktadır.

9-Kayacık Huzur Bahçeleri ve Rekreasyon Alanı

Kayacık Huzur Bahçeleri Selçuklu ilçesi Kayacık mahallesinde yer almaktadır. Ankara yolu üzerinde bulunan huzur bahçeleri şehir hayatının stresli ortamından kurtulmak ve toprakla bütünleşmek için en güzel mekânlardan biridir. Yaklaşık 300 bin metrekarelik alana sahip olan Bahçe ve Rekreasyon Alanı içerisinde; fitness aletleri, WC, mescit, basketbol sahası, çocuk oyun alanı, otopark, idari bina, hayvanat bahçesi bulunmaktadır. 785 adet ağacın yer aldığı alanı kiralaayan halk organik tarım ile istedikleri ürünleri ekebilmekte ve dikebilmektedir. Bahçe alanlarındaki her parsel 150 m²dir, her parselde su sayacı mevcuttur. Alanda toplam 551 parsel bulunmaktadır. Bahçe ve Rekreasyon Alanı kamera sistemi ile de 24 saat izlenmekte ve alanın güvenliği Büyükşehir belediyesi tarafından sağlanmaktadır.

Yukarıda açıklanan yapımı tamamlanmış park ve rekreasyon alanlarının dışında yapımı devam rekreasyon alanları da vardır. Yapımı devam Akyokuş Doğa Parkı ve Rekreasyon Alanı Konya'nın en büyük Rekreasyon alanı olacaktır.

10-Akyokuş Doğa Parkı ve Rekreasyon Alanı

Konya-Beyşehir Çevre yolu üzerinde yer alan 457.000 metrekarelik bir alanda Adrenalin Park, Kent Balkon ve Bakı Terasları, Seyir terasları, Gölet ve Şelaleler, Tematik Bahçeler ve Kamp alanları yer alacaktır. Konya'nın en büyük rekreasyon alanı olacak Akyokuş Doğa Parkı ve Rekreasyon Alanı, eşsiz Konya manzarası ile de turizm açısından önemli bir yere sahip olacaktır.

Bu çalışmada incelenen ve araştırılan Park ve Rekreasyon alanlarının dışında Konya Büyükşehir Belediyesi'nin rekreatif faaliyetlere ve aktivitelere yönelik olarak yapımını tamamladığı çok sayıda Hanımlar Lokali ve Gençlik Merkezi de bulunmaktadır. Tüm bunların dışında Konya'da irili ufaklı park alanları da yer almaktadır.

Sonuç ve Öneriler

Değişen ve gelişen teknoloji ile birlikte, insanların serbest zamanlarını verimli bir şekilde değerlendirebilecekleri Rekreasyon alanlarına ihtiyacı her geçen gün artmaktadır. Bu alanları oluşturmak için yerel yönetimlere büyük görevler düşmektedir. Yerel yönetimlerin rekreasyon alanlarının sayısını artırmak her türlü yerleşim biriminde yaşayan vatandaşların serbest zamanlarını bireysel ve gruplar halinde verimli bir şekilde kullanmaları ve kendilerini çok yönlü olarak geliştirmeleri açısından son derece önemlidir. Bu açıdan yerel yönetimlerin yapmış oldukları Rekreasyon alanları insanlara çok yönlü faydalar sağlamaktadır.

Bu çalışmada, Konya Büyükşehir Belediyesi'nin yapmış olduğu Rekreasyon alanları incelenmiş ve araştırılmıştır. Çalışmada Konya'nın seçilmesinin en önemli sebebi, tarihi, kültürel ve destinasyon bölgesi olarak önemli bir konumda yer alması ve Rekreasyon alanlarının sayısının her geçen gün hızla artmasıdır. Rekreasyon alanları incelenen ve analiz edilen Konya'nın Rekreasyon alanlarının aktif hale gelmesiyle birlikte, orada yaşayan kişilere, iş imkânları da doğmaktadır. Konya'daki rekreasyon alanlarının şehir ve bölge istihdamına katma değer sağladığı gibi insanların sosyal faaliyetlerindeki artışı da katkıda bulunmaktadır.

Rekreasyon ve Park alanları içerisindeki rekreatif faaliyetler ve etkinlikler, insan yaşamı içinde bir turizm faaliyetidir. Rekreasyon alanlarının ve faaliyetlerinin gelişmesi kırsal ve kentsel alanda yaşayan tüm ülke insanların ekonomik ve sosyal yapılarının gelişmesinde

olumlu etkiler yaratmaktadır. Konya’da yer alan Rekreasyon alanlarının ilgi çekici olması, sadece Konya’da yaşayan insanları o bölgeye çekmekle kalmayıp önemli bir destinasyon bölgesi olduğu için diğer illerden ve yurtdışından gelen turistlerinde bu rekreasyon alanlarını ziyaret etmelerini sağlamaktadır. Bu da şehrin turizm potansiyelinin artmasını sağlamaktadır. Ayrıca, Rekreasyon alanlarının şehrin turizm potansiyeline katkıda bulunması da bölgeye katma değer sağlamaktadır.

Yerel yönetimler, halkın ihtiyaçlarına yönelik rekreasyon ve park alanlarına, rekreatif faaliyetlerin olduğu organizasyonlara ve hizmetlere daha da fazla önem vermelidirler. Çünkü şehirlerde artan nüfus ile birlikte insanların serbest/boş zaman etkinliklerini gerçekleştirebilecekleri alanlara da ihtiyaç artmaktadır. Ayrıca, yerel yönetimlerin Rekreasyon alanlarındaki tesislerin yenilenmesi, insan kaynaklarının daha verimli kullanılması, rekreasyon uzmanlarının bu alanlarda görevlendirilmesi ve günün ihtiyaçlarına yönelik rekreasyon ve rekreatif faaliyetlere önem vermesi gerekmektedir. Bu doğrultuda, yerel yönetimler şehirde yaşayan çocuk, genç, yaşlı ve engelli vatandaşlara rekreasyon hizmetleri hakkında enformasyonu sunacak rekreasyon birimlerinin kurulmasını da sağlamalıdır.

KAYNAKLAR

- Alexandris K (1998). Patterns of Recreational Sport Participation Within the Adult Population in Greece, The Cyber-Journal of Sport Marketing. Vol 2(No 2).
- Bucher CA (1972). Foundations of Physical Education the C.U, Mosby Company, Saint Louis.
- Bucher CH ve Bucher CA (1974). Recreation For Today’s Society, New Jersey.
- Curtis JE (1979). Recreation Theory and Practice, Mosby Publishment, Saint Louis.
- Edginton CR, Hudson SD & Ford PM (1999). Leadership for Recreation and Leisure Programs and Settings. (2nd ed.). Champaign, IL: Sagamore Publishing.
- Karaküçük S (1997). Rekreasyon Boş zamanları Değerlendirme Kavram, Kapsam ve Bir Araştırma, Seren Ofset, Ankara.
- Gökmen H (1985). Yükseköğretim Öğrencilerinin Serbest Zaman Etkinlikleri Kendilerini Gerçekleştirme Düzeyleri, MEGSB Yayını, Ankara.
- Harper S(1999). Building on Intergenerational Activity Program for Older Adults, Implications for Physical Activity, JOPERD Vol 70(No 2), 68-69.
- Küçüktopuzlu F(1987). Turizm ve Rekreasyon İlişkileri ve Konaklama İşletmelerine olan Etkileri. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Mobley TA(2006). Yerel Yönetimlerin Halkın Rekreasyon ve Park İhtiyaç ve Hizmetlerini Karşılamadaki Rolü, Eskişehir Sağlıklı Kentler Birliği Toplantısı, Eskişehir.
- Mcmeeking D ve PurkayasthaB (1995). I Can’t have My Mom Running Me Everywhere Adolescents, Leisure and Accessibility. Journal of Leisure Research, Vol 27(No 4), 160-178.
- Ozankaya Ö (1980). Toplumbilim Terimleri Sözlüğü. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Sağcan M (1986). Rekreasyon ve Turizm. Cumhuriyet Yayınları, İzmir.

Tezcan M (1994). Boş Zamanları Değerlendirme Sosyolojisi, Erek Ofset, Ankara.

Mobley TA (2006). <http://www.sporbilim.com/sayfa.asp?mdl=haber¶m=116>

<http://www.konya.bel.tr/> “Konya Büyükşehir Belediyesi Web sayfası: (Erişim Tarihi: 13.05.2014)